

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Fabók András ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szekrényes Gabriella ügyvéd által képviselt alperes ellen felmondás hatályon kívül helyezése iránt az Egri Munkaügyi Bíróságon 5.M.158/2006. szám alatt megindított és a Heves Megyei Bíróság 2.Mf.25.736/2006/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2008. május 28-án tartott tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Heves Megyei Bíróság 2.Mf.25.736/2006/5. számú ítéletét részítéletnek tekinti, és hatályon kívül helyezi, az Egri Munkaügyi Bíróság 5.M.158/2006/13. számú ítéletét helybenhagyja, és a másodfokú bíróságot a felperest - az elsőfokú bíróság ítéletének és a Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozatala közötti időre - megillető elmaradt munkabér tekintetében az eljárás folytatására utasítja.

A hatályon kívül helyezett rész tekintetében kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 40.000 (negyvenezer) forint és 8000 (nyolcezer) forint áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 100.800 (százezer-nyolcszáz) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási részilletéket.

I n d o k o l á s

Az alperes a Megyei Orvosi Kamara Elnökétől kapott a P., L. F. önkormányzati tulajdonú, területi ellátási kötelezettséggel bíró, vegyes fogorvosi praxis ellátására alanyi jogon működtetési jogot. Az alperes a felperest - akivel 1970-es

évektől kezdődően rövidebb megszakítással munkatársként dolgozott együtt a rendelőintézetben - 2003. július 14-én kelt munkaszerződéssel, fogászati asszisztensként foglalkoztatta, határozatlan időre.

Az alperes 2005. március 1-jén bejelentette a Megyei Orvosi Kamarának, hogy a praxisát értékesíteni kívánja. 2005. augusztus 25-én az alperes adásvételi előszerződést kötött dr. K. M.-el, melyben kötelezettséget vállalt arra, hogy a működtetési jogot átruházza a vevőre, legkésőbb 2005. október 5-éig. A működtetési jog átruházásának feltételei 2005. szeptember 21-én teljesültek, így az előszerződéssel azonos tartalommal ezen a napon végleges adásvételi szerződés megkötésére került sor, mely szerződés szerint a praxis átadása 2005. október 1-jén megtörtént.

Az alperes 2005. szeptember 21-én kelt - a felperes által postai úton szeptember 23-án átvett - rendes felmondással a felperes munkaviszonyát megszüntette arra hivatkozással, hogy „a fogászati rendelő működtetési jogát a munkáltató 2005. október 1-jei hatállyal elidegenítette, ezért a munkáltató érdekkörében felmerülő okból a munkahelye megszűnt”.

A felperes 2005. szeptember 22-én 8 óra 45 perckor felkereste a háziorvosát, aki ideggyógyászati szakrendelésre küldte. A felperes ugyanezen a napon felkereste a szakrendelést 12 óra 26 perckor, fejfájásra, kettős látásra és alvászavarra hivatkozással. A szakrendelést végző orvos a felperes kórházi osztályra történő felvételét javasolta 2005. szeptember 27-ére. A felperes háziorvosa - a szakrendelési lelet birtokában 2005. szeptember 23-án keresőképtelen állományba vette a felperest 2005. szeptember 22-étől azzal, hogy a kórházi beutaló 2005. szeptember 26-ára került kiállításra. A felperes 2005. szeptember 26-ától 2005. október 6-áig kórházi ellátásban részesült.

A felperes keresőképtelenségéről 2005. szeptember 24-én kelt - szeptember 26-án postára adott - ajánlott levélben tájékoztatta az alperest.

A munkaviszonyt rendes felmondással megszüntető munkáltatói döntés ellen a felperes keresetlevelet nyújtott be a munkaügyi bírósághoz, melyben kérte munkaviszonya megszüntetése jogellenességének megállapítását, elmaradt munkabér, szabadságmegváltás, és - a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 100. §-ának (4) bekezdésére alapítottan - 8 havi átlagkeresetnek megfelelő összeg megfizetésére kötelezését az alperesnek.

Az Egri Munkaügyi Bíróság 5.M.158/2006/13. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes 2005. szeptember 21. napján kelt rendes felmondása jogellenes és a felperes munkaviszonya az ítélet

jogerőre emelkedésével szűnik meg. Kötelezte a munkaügyi bíróság elmaradt munkabér címén 643.601 forint, szabadságmegváltás címén 37.855 forint, munkavégzés alóli felmentés címén 37.850 forint, valamint az Mt. 100. § (4) bekezdésére tekintettel - két havi átlagkereset - 151.400 forint, mindösszesen 870.702 forint megfizetésére az alperest. Ítéletének indokolása szerint az Mt. 90. §-ának (1) bekezdése a/ pontja szerint a munkáltató nem szüntetheti meg rendes felmondással a munkaviszonyt a betegség miatti keresőképtelenség, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy év, továbbá az üzemi baleset, vagy foglalkozási megbetegedés miatti keresőképtelenség, a táppénzre való jogosultság időtartama alatt. Nem tekintette felróhatónak, hogy a felperes csupán 2005. szeptember 26-án jelentette be a 2005. szeptember 22. napja óta tartó keresőképtelenségét.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Heves Megyei Bíróság 2.Mf.25.736/2006/5. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felperesnek munkavégzési kötelezettsége szeptember 5-étől nem volt, „szabadságos bérben” részesült, nem igazolható, hogy a felmondási védelem megillette. A felperesnek az erre való hivatkozása nem felel meg az Mt. 3. § (1) bekezdésében, illetve az Mt. 4. § (1) bekezdésében meghatározott jóhiszemű és tisztességes eljárás, valamint a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének. A felperes az ideggyógyászati panaszával bármikor megtehetette, hogy a keresőképtelenséget megállapíttatja és kétségtelenül nincs bizonyítva, hogy mindez nem az előre már jelzett felmondás közlésére tekintettel történt.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatását” kérte a kereseti kérelemnek megfelelően, míg másodlagos kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és vagylagosan a másodfokú, illetőleg elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint az alperes rendes felmondása az Mt. 90. §-ának (1) bekezdése a/ pontjában meghatározott felmondási tilalomba ütközött, ugyanis a felmondási védelem fennállása szempontjából annak van jelentősége, hogy a felmondás közlésekor keresőképtelen volt-e a munkavállaló.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte annak indokai alapján.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság határozatának meghozatalánál a következő jogszabályokat vette alapul:

A Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény rendelkezései:

„3. § (1) A jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a munkáltató, az üzemi tanács, a szakszervezet, és a munkavállaló a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve köteles eljárni.

(2) A munkáltató a munkavállalót, az üzemi tanácsot, illetve a szakszervezetet köteles minden olyan tényről, körülményről, illetve ennek változásáról tájékoztatni, amely a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése szempontjából jelentős. A munkáltatót a munkavállalóval szemben ez a kötelezettség a munkaszerződés megkötését megelőző eljárás során is terheli.

(3) A (2) bekezdésben foglalt rendelkezés a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során megfelelően irányadó a munkavállaló, az üzemi tanács és a szakszervezet tekintetében is”.

„90. § (1) A munkáltató nem szüntetheti meg rendes felmondással a munkaviszonyt az alábbiakban meghatározott időtartam alatt:

a/ a betegség miatti keresőképtelenség, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy év, továbbá az üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés miatti keresőképtelenség alatt a táppénzre való jogosultság;”

„(4) Az (1) bekezdésben meghatározott védelem fennállása szempontjából a felmondás közlésének időpontja az irányadó”.

A munkáltató általában bármikor felmondhat. Az ún. felmondási tilalom esetén azonban a rendes felmondás kizárt, ennek következtében a közölt felmondás jogellenes, felmondási korlátozás esetében pedig a felmondáshoz nem bármely, hanem kellő súlyú (való és okszerű) indok szükséges. A perben – az eljárási törvény figyelembevételével – vizsgálni kell, hogy a felmondás nem ütközött-e tiltó vagy korlátozó rendelkezésbe. Ha a munkavállaló a felmondás közlése megkísérlésekor keresőképtelenségre nem hivatkozott, a perben nem bizonyította, hogy a felmondás közlésekor munkaképtelen állapotban volt, keresőképtelensége nem vehető figyelembe (564. EH).

A felmondási tilalom szempontjából nem a betegszabadságnak, illetve a táppénzes állománynak, hanem a tényleges keresőképtelenségnek van jelentősége az Mt. 90. §-ának (1) bekezdése a/ pontja tekintetében (Munkajogi Elvi Határozatok I/192.).

A munkaügyi perbeli (eljárásbeli) bizonyítás azoknak a perbeli cselekményeknek az összessége, melyek segítségével a bíróság a felekkel és egyéb perbeli résztvevőkkel közreműködve az ügy eldöntéséhez szükséges tények valóságát vagy valótlanágát megállapítja. A cél az objektív valóságnak megfelelő tényállás feltárása. A bizonyítás tehát tényeknek, tapasztalati tételeknek, a

valóság jelenségeinek megállapítására irányul. Ha a munkáltató az őt terhelő bizonyítási teher ellenére nem bizonyítja, hogy a munkavállaló az orvosi igazolás ellenére a felmondás közlésekor nem volt beteg, a munkáltató a munkavállaló keresőképeségére alaptalanul hivatkozik (Munkajogi Döntvénytár II.153.).

Megalapozottan állapította meg a munkaügyi bíróság, hogy a felperes 2005. szeptember 22-étől volt keresőképtelen, így a felmondás közlésének napján - szeptember 23-án - már felmondási védelem alatt állt. A jogvita elbírálása szempontjából nem volt jelentősége, hogy a felperest a háziorvosa a felmondás kézhezvétele után, vagy előtte vette keresőképtelen betegállományba, mert az alperes munkáltató nem bizonyította, hogy a felperes keresőképtelensége nem állt fenn.

Tévedett a másodfokú bíróság, amikor a felperes eljárását - a keresőképtelenségéről történt alperesi tájékoztatás vonatkozásában - az Mt. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége megszegéseként állapította meg.

Az együttműködési kötelezettség - mint azt az Mt. 3. §-ának (2) bekezdése külön kiemeli - különösen a tájékoztatási kötelezettségre terjed ki (EH 41.).

Az adott esetben a felperes a számára postai úton 2005. szeptember 23-án kézbesített rendes felmondásra, szeptember 24-i keltezéssel - szeptember 26-án postára adott - válaszlevélben tájékoztatta az alperest keresőképtelenségéről és kérte a „jogszerű állapot helyreállítását”. A felperes ezen magatartását - az időbeli közelségre (egy, illetőleg három nap), továbbá a nem ellentmondó felperesi magatartásra (a felperes folyamatosan hivatkozott keresőképtelenségére) - tévesen értékelte a másodfokú bíróság az Mt. 3. § (1) bekezdésében foglaltak megszegésének - figyelemmel arra is, hogy a felperes egészségi állapota - bizonyítottan - kórházi kezelést tett indokolttá.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján a Heves Megyei Bíróság 2.Mf.25.736/2006/5. számú ítéletét részítéletnek tekintette, és hatályon kívül helyezte, míg az Egri Munkaügyi Bíróság 5.M.158/2006/13. számú ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróságot, a felperest - az elsőfokú ítélet és a Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozatala közötti időre - megillető elmaradt munkabér tekintetében az eljárás folytatására utasította.

A Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján, a hatályon kívül helyezett rész tekintetében az alperest kötelezte a felperes másodfokú eljárási rész költsége és a felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet alapján kötelezte az alperest a másodfokú részilleték és a felülvizsgálati eljárás illetéke megfizetésére.

Budapest, 2008. május 28.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Zanathy János s.k. előadó bíró, Dr. Tálné Dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő